

RAADSBRIEF

Aan: Gemeenteraad Montferland

Onderwerp: Raadsbrief Motie straatverlichting LED

Portefeuillehouder: Wethouder Derksen-Geuijen

Telefoonnummer: (0316) 291 391

Datum: 29-01-2024

Registratienummer: 24int00206

Geachte gemeenteraad,

Tijdens de raadsvergadering van 2 november 2023 is de 'Motie straatverlichting LED' aangenomen. In deze raadsbrief verstrekken wij informatie op de vragen die in uw motie aan bod komen.

Aanleiding

In de raadsvergadering op 2 november jongstleden stond u tijdens de behandeling van de programma begroting stil bij het onderdeel openbare verlichting. De motie, ingegeven door de sterk stijgende energieprijzen enerzijds en anderzijds door de gevoelde verantwoordelijkheid richting het streven van de gemeente om energieneutraal te worden. Met name deze doelstelling is nog eens bestuurlijk bekrachtigd in het akkoord van Groenlo. Het is duidelijk dat de verlichting van de openbare ruimte en het streven naar een lager energieverbruik hier onderdeel van is.

Tijdens de raadsvergadering gaf u aan dat de ambitie, zoals weergegeven in het beleidsplan "Licht in de openbare ruimte 2020 – 2024", naar boven bijgesteld dient te worden, mede ingegeven door de actuele sterke stijging van de energieprijzen.

U vraagt het college om:

- Het beleidsplan "Licht in de openbare ruimte 2020 – 2024" te actualiseren.
- Een evaluatie van het beleidsplan "Licht in de openbare ruimte 2020 – 2024" aan de raad aan te bieden.
- De bovengenoemde evaluatie te voorzien van een voorstel, dat een afwegingskader biedt om op inhoudelijke argumenten (doelstelling energieneutraal) en financiële argumenten (versnelde investering) af te kunnen wegen. Om al dan niet te versnellen op het vervangen van conventionele verlichting naar ledverlichting

Evaluatie op het onderdeel energiezuinige verlichting (LED)

In het beleidsplan "Licht in de openbare ruimte 2020 – 2024" is de ambitie verwoord om alle verlichting, die aan vervanging toe is, te vervangen door duurzame en energiezuinige verlichting.

Op basis van de geschetste ambitie zijn er tot nu toe van de 7765 aanwezige lichtmasten met conventionele armaturen 3712 stuks vervangen door armaturen met ledverlichting. In het merendeel van de gevallen zijn hierbij ook de verouderde masten vervangen. Op dit moment zijn er nog ongeveer 4300 conventionele armaturen aanwezig (sommige masten hebben twee armaturen). We schatten in dat de doorlooptijd voor de vervanging op basis van de huidige uitgangspunten nog zeker 19 jaar is.

Een deel van de huidige conventionele armaturen zijn nog vrij nieuw, versneld vervangen zou op dat punt een forse kapitaalvernietiging zijn.

Besparingspotentieel

Uw mogelijke besluit tot versneld uitvoering van de vervanging van de conventionele verlichting door LED verlichting, eventueel te realiseren in 2024, ligt in lijn met de landelijke (aangenomen) motie van leden Króger en Thijssen om er naar te streven dat in 2025 alle openbare verlichting bestaat uit led verlichting: [Vaststelling van de begrotingsstaten van het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat \(XIII\) voor het jaar 2024 | Tweede Kamer der Staten-Generaal](#)

De eerste grove inschatting is, dat de versnelde vervanging van 3000 armaturen een besparingspotentieel van ongeveer 400 Megawatt uur omvat. Hieraan gekoppeld zou dit een potentiële reductie van 250 ton CO2 per jaar omvatten.

Wij verwachten daarnaast ook een besparing op onderhoudskosten van de armaturen te kunnen realiseren als gevolg van minder storingen en langere levensduur van de lampen. Met de mogelijk versnelde vervanging van 3000 armaturen lopen we meteen een belangrijk deel van de ontstane vervangingsachterstand in.

Tegelijkertijd zorgen de ontwikkelingen in de markt ervoor dat conventionele armaturen op termijn niet meer te krijgen zijn. Daarmee is een versnelling op de vervanging door LED-armaturen ook qua bedrijfsvoering gewenst.

De komende periode verzamelen we nog wat meer data en kentallen, zodat we een doorrekening kunnen maken van de te verwachten besparingen en de hiervoor noodzakelijke investeringen en de bijgestelde exploitatie.

Indicatie financiële consequenties

De hiervoor benodigde investering voor de LED-armaturen bedraagt ongeveer € 2 miljoen (exclusief het vervangen van de lichtmasten). De hieruit voortvloeiende kapitaallasten (afschrijving in 20 jaar en rente 3%) bedragen € 160.000.

De inschatting is dat er een besparing op energiekosten is te realiseren van ongeveer € 100.000 per jaar. Daarnaast verwachten we dat er ongeveer 10.000 euro per jaar bespaard kan worden op de onderhoudskosten. Totale besparing daarom € 110.000.

De aanvullende lasten bedragen € 50.000 ingaande 2025 en deze zullen we verwerken in onze Kadernota 2025.

Wat doen we nog meer

De toenemende energiekosten in relatie met de door de raad geformuleerde doelstelling om energieneutraal te worden vormt, bij de uitvoering van het beheer van de openbare ruimte, een belangrijk aandachtspunt.

Naast de al uitgevoerde vervangingen van conventionele verlichting naar ledverlichting zijn we vanaf begin augustus 2023 ook gestart met het inregelen van energiebesparende maatregelen.

Dit wordt gerealiseerd door de lichtintensiteit van de openbare verlichting in de nacht aan te passen, waardoor het stroomverbruik nog verder afneemt. Dit is nog een extra besparing, naast de één op één vervanging van conventionele armaturen (lampen) door led-armaturen. De komende periode wordt ervaring opgedaan met betrekking tot deze aanpassingen.

Proef Dynamische verlichting

Daarnaast is gestart met een verkenning naar mogelijkheden om verlichting meer dynamisch in te regelen. Recent is hiervoor langs het fietspad tussen Loerbeek en Didam een proef uitgevoerd met dynamische verlichting. Deze verlichting schakelt 's nachts terug naar een minimale oriëntatieverlichting. Hierbij is het verbruik slechts 5% van het maximale vermogen (23 watt) van de armatuur.

Dynamische verlichting werkt als volgt

Wanneer een fietser gebruik maakt van het fietspad schakelt de (slimme) verlichting automatisch omhoog naar volle lichtsterkte. Vooruitlopend op de bewegende fietser wordt het fietspad dus beter verlicht, om daarna weer terug te gaan naar oriëntatieverlichting. Op deze manier kan een besparing tot wel 80% ten op zichten van conventionele verlichting worden bereikt. In niet alle gevallen zijn dergelijke besparingen en toepassingen

haalbaar, afhankelijk van het vermogen en dimregime kan er gemiddeld nog ongeveer 40 tot 70% bespaard worden.

Naast de inhoudelijke initiatieven die op dit moment worden geïnitieerd om tot energiebesparing te komen, loopt op dit moment de aanbesteding van ons reguliere onderhoud aan de openbare verlichting. Deze aanbesteding voeren we samen uit met onze regionale gemeentelijke partners te weten: Brummen, Doesburg, Oude IJsselstreek, Doetinchem en Montferland.

Vervolgens moeten we in 2024, als gevolg van een autonome ontwikkeling, alle elektriciteitsmeters voorzien van nieuwe communicatievoorzieningen vanwege het vervallen van het 2G netwerk. Een goed netwerk en goede data beheersing stelt ons in de gelegenheid meer invloed te hebben op de werking van de openbare verlichting, maar stelt ons ook in staat het energieverbruik beter te beheersen.

Vervolgtraject

In het derde kwartaal van 2024 wordt een nieuwe beleidsvisie "Openbare verlichting" aan u aangeboden. De evaluatie van het beleidsplan "Licht in de openbare ruimte 2020 – 2024", maakt hier onderdeel van uit.

In de kadernota worden de consequenties aangegeven voor een versnelde vervanging van de 3000 armaturen. Ook de vervanging van de betreffende masten wordt dan meegenomen. De effecten op de exploitatie zijn dan ook inzichtelijk.

.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Montferland
de secretaris, de burgemeester,

B. Booltink

H.H. de Vries

